

IV

(Pranešimai)

EUROPOS SAJUNGOS INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR ORGANŲ PRANEŠIMAI

OLAF PRIEŽIŪROS KOMITETAS

OLAF PRIEŽIŪROS KOMITETO VEIKLOS ATASKAITA. 2017 M.

(2018/C 389/01)

OLAF priežiūros komiteto nariai

Jan MULDER

OLAF priežiūros komiteto pirmininkas

Komiteto narys nuo 2017 m. sausio 23 d., pirmininkas nuo 2017 m. kovo 1 d.

Buvęs Europos Parlamento narys (Nyderlandai)

Colette DRINAN

Komiteto narė nuo 2016 m. liepos 13 d. iki 2017 m. lapkričio 15 d.

Pirmininkė nuo 2016 m. rugsėjo 7 d. iki 2017 m. kovo 1 d.

Už auditą atsakinga direktorė, Airijos kontrolieriaus ir generalinio auditoriaus tarnyba

Atestuotoji apskaitininkė

Maria Helena FAZENDA

Komiteto narė nuo 2017 m. sausio 23 d.

Generalinė sekretorė, Vidaus saugumo sistema (Portugalija)

Prokuratorė

Petr KLEMENT

Komiteto narys nuo 2017 m. sausio 23 d.

Generalinė prokuratūra (Čekijos Respublika)

Prokuroras

Grażyna STRONIKOWSKA

Komiteto narė nuo 2016 m. liepos 13 d.

Nacionalinės prokuratūros prokuratorė (Varšuva, Lenkija)

Prokuratorė

Rafael MUÑOZ LÓPEZ-CARMONA

Komiteto narys nuo 2017 m. gruodžio 1 d.

Specializuotosios kovos su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu prokuratūros generalinio valstybės kontrolieriaus paramos skyriaus vadovas (Ispanija)

Auditorius, teisininkas, ekonomistas

IŽANGINIS PIRMININKO ŽODIS

Su malonumu pristatau Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) Priežiūros komiteto 2017 m. metinę veiklos ataskaitą.

Dabartiniu ataskaitiniu laikotarpiu Priežiūros komiteto ir jo sekretoriato nariai aktyviai dirbo. Per 2017 m. pasikeitė daug komiteto narių. Kadenciją baigė Catherine Pignon, Johanas Denolfas ir Dimitrios Zimianitis, o sausio 23 d. jų pareigas perėmė Helena Fazenda, Petras Klementas ir aš, Janas Mulderis. Naudodamasis proga dėkoju jiems už tarnybą visai Europos Sąjungai, o ypač šiam komitetui ir OLAF.

Colette'ė Drinan atsistatydino iš pirmininko pareigų 2017 m. kovo 1 d. Jos pareigas perėmiau aš. Tų pačių metų lapkričio 16 d. C. Drinan atsistatydino ir iš komiteto nario pareigų. Jos pareigas perėmė Rafaelis Muñozas Lópezas-Carmona. Viso komiteto vardu dėkoju jai už indėlį į mūsų darbą.

2017 m. spalio mėn. buvęs OLAF generalinis direktorius Giovanni Kessleris, dar nebaigęs kadencijos Briuselyje, nusprendė priimti darbo pasiūlymą Italijoje. Paskelbus apie šį sprendimą, netrukus buvo pradėta naujo OLAF generalinio direktoriaus įdarbinimo procedūra. Būdamas Priežiūros komiteto pirmininkas įdarbinimo procedūroje dalyvavau stebėtojo teisėmis. Mes, kaip komitetas, neprieštaravome dėl Komisijos taikytos procedūros.

2017 m., siekiant užtikrinti komiteto sekretoriato nepriklausomumą, jis buvo perkeltas iš OLAF į Europos Komisijos tarnybą – Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biurą (PMO). Tačiau tai tik administracinio pobūdžio prijungimas. Šis administracinis perkėlimas buvo vykdomas kartu su fiziniu iškraustymu iš OLAF patalpų į kitą pastato dalį, už saugių tarnybos ribų. Žvelgiant iš perspektyvos, galima sakyti, kad šio pokyčio rezultatai nepateisino komiteto lūkesčių.

Didžioji komiteto darbo dalis buvo skirta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013⁽¹⁾ (toliau – OLAF reglamentas) veiksmingumui vertinti, remiantis šio reglamento 19 straipsniu. Darbas turėjo būti baigtas prieš 2017 m. spalio 2 d.

Pagrindinės išvados, pateiktos komiteto nuomonėje dėl OLAF reglamento vertinimo, kuris buvo tinkamai atliktas:

- i) būtina į patį reglamentą įtraukti reikalavimą, kad Priežiūros komitetui būtų suteikta teisė gauti informaciją, kuri, jo manymu, būtina tam, kad galėtų atlikti savo funkciją – visapusiškai stiprinti OLAF nepriklausomumą;
- ii) reikia daugiau aiškumo dėl procesinių garantijų;
- iii) valstybės narės privalo labiau bendradarbiauti su OLAF jos atliekamuose tyrimuose.

Visą ataskaitą galima rasti Priežiūros komiteto tarpinstitucinėje svetainėje adresu <http://europa.eu/supervisory-committee-olaf/>.

Komitetas pagrindinį dėmesį skyrė naujų narių supažindinimui su OLAF vidaus darbu, nutrauktų bylų nagrinėjimui, tyrimų trukmės tikrinimui, atidžiam svarbių bylų tyrimui ir tarnybos biudžeto vykdymo patikrinimui. Aš ir komiteto nariai keletą kartų buvome susitikę su OLAF tyrimus atliekančiais darbuotojais ir vadovybe, siekdami bendradarbiauti ir gerinti vadovavimą tarnybai.

Komitetas nutarė, kad ateinančiais metais turi būti daug nuveikta procesinių garantijų, tyrimų trukmės, ištirtų bylų ir nacionalinėms teisminėms institucijoms ir ES institucijoms perduotų rekomendacijų srityse.

Ankstesnėse ataskaitose buvo pabrėžta, kad pagrindinė problema – komitetui pateikiama nepakankama informacija. Naujasis komitetas prioritetu pripažino savo įgaliojimų vykdymą, esant tinkamai prieigai prie būtinos informacijos. Buvęs generalinis direktorius G. Kessleris įdėjo viltį teikiančių pastangų, kad šis klausimas būtų išspręstas, o Nicholasui Ilett tapus laikinai pareigas einančiu generaliniu direktoriumi procesas paspartėjo. Jis pagerino OLAF ir jos priežiūros įstaigos dialogą bei sklandų bendradarbiavimą ir visada buvo pasirengęs teikti informaciją ir dalytis savo nuomone bei valdymo galimybėmis su komitetu. Komitetas buvo labai dėkingas už šį atvirą dialogą.

⁽¹⁾ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

Komitetas siuntė nuolatinius kvietimus į visus plenarinius posėdžius OLAF generaliniam direktoriui, aukšto rango pareigūnams ir vadovybės nariams. Ši iniciatyva iš tiesų pagerino informacijos sklaidą. Komiteto nariai ėmė laikytis konstruktyvaus, bendradarbiavimu grindžiamo požiūrio, kad OLAF ir komitetas gali papildyti vienas kito, kaip tarnybos valdymo organų, funkcijas. Tačiau, kaip bus pabrėžiama tolesnėse ataskaitos dalyse, 2017 m. ataskaitiniu laikotarpiu padėtis dar nebuvo pavyzdinė. Prireiks daugiau laiko, kol Europos Sąjunga galės pasinaudoti visapusiška šio požiūrio nauda.

Visuose posėdžiuose buvo svarstomas aktualus klausimas, susijęs su steigiamos naujos Europos prokuratūros kūrimu. Kadangi Europos prokuratūra turės įtakos OLAF ateičiai, komitetas užsitikrino, kad jam būtų teikiama išsami informacija apie pasirengimą teisiniam Europos prokuratūros sukūrimui, apie su ja susijusius finansines pasekmes ir jos veiklą ateityje. Ir OLAF, ir Europos prokuratūra atliks Europos Sąjungoje joms skirtas funkcijas, o jų sąveika padės geriau apsaugoti mokesčių mokėtojų, valstybių narių ir ES interesus. Be to, OLAF reguliariai informavo komitetą apie veiksmus, kurių ji su Komisija ėmėsi Europos prokuratūros reglamentui įgyvendinti.

Kaip jau minėjau, praėję metai buvo pereinamasis laikotarpis. Dėl pasikeitusios komiteto sudėties ir sekretoriato administracinio perkėlimo tiems, kas dalyvavo šiuose įvykiuose, o ypač sekretariatui, kartais buvo nelengva prisitaikyti prie pokyčių. Noriu padėkoti visiems, kurių dėka galėjome tęsti savo darbą, laikydamiesi OLAF reglamento.

Jan MULDER

OLAF priežiūros komiteto pirmininkas

TURINYS

	<i>Puslapis</i>
MISIJA	5
TEISINĖ SISTEMA	6
OLAF IŠTEKLIŲ STEBĖSENA	7
GALIMYBĖ GAUTI INFORMACIJOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJOMS ATLIKTI	9
OLAF NEPRIKLAUSOMUMO STIPRINIMAS	10
NAUJOJO GENERALINIO DIREKTORIAUS ATRANKOS PROCEDŪRA	11
POKYČIŲ PROCESINIŲ GARANTIJŲ TAIKYMO OLAF TYRIMUOSE STEBĖSENA	11
Teisėtumo patikrinimas ir peržiūra	11
Skundų dėl OLAF atliekamų tyrimų procedūra	12
Pagrindinės teisės ir procesinės garantijos	12
OLAF TYRIMŲ TRUKMĖS STEBĖSENA	14
Bendrosios pastabos	14
Komiteto atlikta 417 ataskaitų dėl tyrimų, trukusių ilgiau nei 12 mėnesių, analizė	15
Išvados	16
OLAF TYRIMO POLITIKOS IR TYRIMO GAIRIŲ VERTINIMAS	17
STEBĖSENOS BYLOS, KURIOSE NESILAIKYTA OLAF REKOMENDACIJŲ	18
EUROPOS KOVOS SU SUKČIAVIMU TARNYBA IR EUROPOS PROKURATŪRA	20
Administracinių tyrimų vykdymas Europos prokuratūros prašymu	21
Informacijos, teismo ekspertizės, specialiųjų žinių ir operatyvinės pagalbos teikimas Europos prokuratūrai ..	21
PRIEŽIŪROS KOMITETO VALDYMAS	22
Susitikimai su ES institucijų, įstaigų ir kitų agentūrų atstovais	22
Darbo metodai ir skaidrumas	22
OLAF priežiūros komiteto sekretoriatas	22
Biudžeto klausimai	23

MISIJA

Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 15 straipsnio 1 dalis:

„Priežiūros komitetas reguliariai stebi, kaip Taryba atlieka savo tyrimo funkciją, kad sustiprintų Tarybos nepriklausomumą jai tinkamai vykdant pagal šį reglamentą suteiktus įgaliojimus.

Priežiūros komitetas visų pirma stebi pokyčius procesinių garantijų taikymo ir tyrimų trukmės srityje, atsižvelgdamas į generalinio direktoriaus pateiktą informaciją pagal 7 straipsnio 8 dalį.“

1. OLAF Priežiūros komiteto misija – stiprinti OLAF nepriklausomumą tinkamai vykdant jai suteiktus įgaliojimus⁽²⁾. Siekdamas, kad ši misija būtų įvykdyta, ES teisės aktų leidėjas pavedė komitetui atlikti trejopą vaidmenį: atlikti nuolatinę OLAF tyrimo funkcijos stebėseną, padėti generaliniam direktoriui vykdyti pareigas ir teikti ataskaitas ES institucijoms.
2. Komitetas ir OLAF generalinis direktorius įeina į Reglamentu (EB) Nr. 1073/1999 teisės aktų leidėjo sukurtą ir Reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 patvirtintą valdymo sistemą. Priežiūros komitetas yra OLAF priežiūros organas ir jos nepriklausomumo sergėtojas: jis reguliariai stebi, kaip OLAF atlieka savo tyrimo funkciją ir kaip vykdo administracinę veiklą. Visų pirma jis stebi pokyčius procesinių garantijų taikymo ir tyrimų trukmės srityse.

OLAF generalinis direktorius užtikrina ne tik vadovavimą tarnybai, bet ir procedūrų peržiūrą, skundų nagrinėjimą, savo pareigų vykdymą ir kryptį, kuriomis turėtų būti vykdomi tyrimai, nustatymą. Tai didelė atsakomybė, kurios neturi joks kitas Europos Komisijos padalinio generalinis direktorius. Joks kitas generalinis direktorius negali tirti Europos institucijų darbuotojų ir narių. OLAF generalinį direktorių skiria Komisija, išsamiai konsultuodamasi su Europos Parlamentu ir Taryba, Priežiūros komitetui paskelbus palankią nuomonę dėl skyrimo procedūros. Taigi OLAF generalinis direktorius yra *primus inter pares* – didelės kompetencijos reikalaujantis pareigas einantis asmuo, užtikrinantis ES institucijose aukštus etikos standartus ir sąžiningumą.

3. Komitetas atlieka OLAF generalinio direktoriaus patarėjo vaidmenį – jis padeda generaliniam direktoriui vykdyti pareigas, nes ES teisės aktų leidėjas šioms pareigoms priskyrė ypatingą vaidmenį. Komitetas, atlikdamas patariamąjį vaidmenį:

— **teikia** generaliniam direktoriui komiteto vykdomos stebėsenos rezultatus. Komitetas stebi:

— kaip OLAF atlieka tyrimo funkciją,

— procesinių garantijų taikymą ir tyrimų trukmę,

— prireikus teikia atitinkamas rekomendacijas,

— **teikia** generaliniam direktoriui nuomones, o prireikus – ir rekomendacijas, *inter alia*, dėl išteklių, reikalingų OLAF tyrimo funkcijai atlikti, dėl tyrimų prioritetų ir tyrimų trukmės,

— **teikia** jam pastabas (o prireikus – ir rekomendacijas) dėl tyrimo procedūrų gairių (ir jų pakeitimų), kurias generalinis direktorius tvirtina pagal Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 17 straipsnio 8 dalį,

— **tikrina** OLAF atliekamų tyrimų ir jos skelbiamų rekomendacijų kokybę.

4. Komitetas yra ES institucijų dialogo partneris. Jis praneša institucijoms apie savo veiklą, gali jų prašymu skelbti nuomones, rengia ataskaitas tyrimų klausimais ir politiniu lygmeniu su jomis keičiasi nuomonėmis. Taigi komitetas teikia ES institucijoms specialiųjų žinių, grindžiamų jo stebėsenos patirtimi. Be to, jis užtikrina, kad OLAF veiktų laikydamasi teisėtumo ir tvarkingumo principų ir kad, atlikdama tyrimus, laikytųsi pagrindinių ES vertybių.

⁽²⁾ Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 15 straipsnis.

TEISINĖ SISTEMA

19 straipsnis. Vertinimo ataskaita

„Ne vėliau kaip 2017 m. spalio 2 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia šio Reglamento taikymo vertinimo ataskaitą. Kartu su ta ataskaita pateikiama Priežiūros komiteto nuomonė ir ataskaitoje nurodoma, ar šį reglamentą reikia iš dalies pakeisti.“

5. Visoje ataskaitoje įvairiose vietose daroma nuoroda į Nuomonės Nr. 2/2017 išvadą, pateikiamas kartu su „Europos Komisijos vertinimo ataskaita dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 883/2013 taikymo“⁽³⁾. Tai buvo svarbiausia 2017 m. komiteto parengta nuomonė. Šioje nuomonėje Priežiūros komitetas įvertino: i) OLAF teisinę aplinką; ii) OLAF tyrimų ciklą; iii) pagrindinių teisių ir procesinių garantijų laikymąsi per OLAF vykdytus tyrimus; iv) Priežiūros komiteto vaidmenį ir veiklą ir v) pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl Europos prokuratūros steigimo.
6. Savo nuomonėje Priežiūros komitetas padarė išvadą, kad Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 pakeitimu turėtų būti sujungti visų OLAF tyrimų pradėjimo pagrindai, kad būtų išvengta susiskaidymo ir aiškinimo sunkumų ir padidintas teisės aktų bei procesinių garantijų aiškumas. Į sujungtą teisinę sistemą taip pat turėtų būti įtrauktas baigtinis kodeksas, kuriuo nustatomi OLAF įgaliojimai. Reglamente reikės atkreipti ypatingą dėmesį į OLAF įgaliojimų, susijusių su ES institucijomis, ir šios tarnybos kompetencijos sričių pasidalijimo su būsima Europos prokuratūra išaiškinimą.

Komiteto nuomone, šiuo metu taikomomis vidaus taisyklėmis neužtikrinamas tyrimo eigos skaidrumas, kurio siekė teisės aktų leidėjas. Be to, instrukcijų daug, o tai gali klaidinti OLAF darbuotojus, ypač tyrėjus. Tokiai padėčiai būtų galima užkirsti kelią, reglamente nustatant išsamias tyrimo procedūras, kaip antai: ne tokius lanksčius tyrimų pradėjimo kriterijus, kad nebūtų pakenkta OLAF gaunamos informacijos teisiniam tikrumui ir vienodam apdorojimui. Be to, nustatius išsamias tyrimo procedūras, būtų įdiegti mechanizmai siekiant atsverti galimą piktnaudžiavimą tarnybine diskrecija arba nederamą išorinį spaudimą OLAF generaliniam direktoriui. Tai taip pat atsvertų plačią dabartinių reglamentu generaliniam direktoriui suteiktą diskreciją, nes generaliniam direktoriui būtų nustatyta pareiga reguliariai informuoti Priežiūros komitetą apie pagrindus, kuriais remiantis priimami sprendimai nepradėti tyrimo.

7. Priežiūros komiteto nuomone, OLAF reglamente turėtų būti aiškiau nurodytos pagrindinės OLAF tiriamos sritys (apimančios struktūrinius fondus, žemės ūkį, nuosavus išteklius, muitus, išorės pagalbą ir korupciją), siekiant aiškiau apibrėžti OLAF tyrimų taisykles ir įgaliojimus minėtuose sektoriuose. Tai padėtų tarnybai išlikti nepriklausomai tinkamai vykdant savo įsipareigojimus ir suteiktų jai tvirtą pagrindą bendradarbiauti su Europos prokuratūra.
8. Dėl tyrimų trukmės Priežiūros komitetas mano, kad reglamentas turėtų būti iš dalies pakeistas, įtraukiant reikalavimą, kad OLAF generalinis direktorius atsižvelgtų į valstybių narių, kuriose vykdomas tyrimas, nustatytus senaties terminus. Likus bent 18 mėnesių iki senaties termino pabaigos OLAF turėtų atitinkamų valstybių narių institucijoms nusiųsti tarpinę ataskaitą. Tarpinės ataskaitos forma ir turinys būtų tokie patys kaip ir galutinės ataskaitos ir joje nebūtų pateikiama rekomendacijų. Komitetas pritarė pažangos stebėjimo grupių, kurios galėtų teikti rekomendacijas dėl OLAF ir visų jos tyrimuose dalyvaujančių valdžios institucijų, įskaitant būsimąją Europos prokuratūrą, veiklos koordinavimo ir tolesnių teisminių veiksmų, įsteigimui.
9. Dėl tyrimų baigimo Priežiūros komitetas mano, kad teisės aktų leidėjas turėtų apvarstyti galimybę sukurti aiškias taisykles dėl informacijos, kurią OLAF turi siųsti komitetui. Komitetas iš OLAF turėtų gauti bent jau valstybės narės teisminei institucijai nusiųstą tyrimo ataskaitą ir tos institucijos atsakymą OLAF, kad turėtų galimybę padėti generaliniam direktoriui šioje srityje vykdyti savo pareigas.

Atsižvelgdamas į visų trijų institucijų jam suteiktus įgaliojimus, Priežiūros komitetas nurodė, kad jis taip pat norėtų atlikti reikšmingą vaidmenį užmezgant ryšius tarp OLAF ir jos partnerių, visų pirma Europos prokuratūros.

⁽³⁾ Žr. OLAF Priežiūros komiteto svetainę: http://europa.eu/supervisory-committee-olaf/sites/default/files/opinion_2_2017.pdf.

OLAF IŠTEKLIŲ STEBĖSENA

1999 m. balandžio 28 d. Komisijos sprendimo 1999/352/EB dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) įsteigimo, iš dalies pakeisto 2013 m. rugsėjo 27 d. Sprendimu 2013/478/ES, 6 straipsnio 2 dalis:

„2. Pasikonsultavęs su priežiūros komitetu, Generalinis direktorius atsiunčia Biudžeto generaliniam direktoriui preliminarių biudžeto projektą, kuris įtraukiamas į Europos Sąjungos bendrojo biudžeto Komisijai skirto skyriaus priedą, susijusį su Tarnyba.“

Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 15 straipsnio 1 dalies trečia pastraipa:

„Priežiūros komitetas generaliniam direktoriui teikia nuomones, atitinkamais atvejais ir rekomendacijas, dėl, inter alia, išteklių, reikalingų Tarnybos tyrimo funkcijai atlikti, [...]“

10. Priežiūros komitetas išnagrinėjo OLAF 2018 m. preliminarių biudžeto projektą, atkreipdamas ypatingą dėmesį į du dalykus: i) OLAF duomenų valdymo sistemą – OLAF duomenų bazę (toliau – OCM), kurioje saugoma bylų informacija, įkurtą siekiant pakeisti senąją bylų valdymo sistemą CMS, ir ii) OLAF žmogiškuosius išteklius. Komitetas dėjo daug vilčių į 2017–2019 m. žmogiškųjų išteklių strategiją, kurią OLAF turėjo priimti per 2018 m., atsižvelgdamas į rekomendacijas, jos generaliniam direktoriui pateiktas Komiteto nuomonėje Nr. 1/2017 „OLAF 2018 m. preliminarus biudžeto projektas“.
11. Priežiūros komiteto nuomonėje Nr. 1/2017 komitetas pritarė OLAF 2018 m. preliminariam biudžeto projektui, visų pirma, OLAF prašymui skirti tyrimus atliekantiems padaliniais penkis papildomus administratoriaus etatus, kad būtų stiprinama pagrindinė OLAF misija.
12. Visų pirma komitetas nusprendė, kad duomenų bazė OCM svarbi dėl biudžeto dalies, skirtos jai įdiegti, ir dėl jos poveikio OLAF tyrimo funkcijai. Todėl komitetas rekomendavo, kad OLAF generalinis direktorius pateiktų Europos Komisijos Vidaus audito tarnybai prašymą „atlikti retrospektyvinį OCM įgyvendinimo vertinimą, į kurį, be kitų dalykų, turėtų būti įtraukta naudotojų patirtis“. 2017 m. spalio mėn. OLAF atsakė, kad „atidžiai apsvarstys, ar reikia teikti Vidaus audito tarnybai prašymą dėl tokio retrospektyvinio įgyvendinimo vertinimo“. 2018 m. vasario mėn. OLAF nurodė, kad kuo skubiau bus atliktas OLAF IT projektų valdymo praktikos (įskaitant OCM) auditas.
13. OLAF 2017–2019 m. žmogiškųjų išteklių strategijos klausimu komitetas savo nuomonėje Nr. 1/2017 pateikė OLAF generaliniam direktoriui penkias rekomendacijas dėl tarnybos žmogiškųjų išteklių valdymo gerinimo, visų pirma, mažinant darbuotojų kaitą, išlaikant darbuotojus ir įdarbinant bei mokant tyrėjus. Į kai kurias rekomendacijas OLAF iš dalies atsakė.
14. Komitetas rekomendavo OLAF ypatingą dėmesį skirti išsamiam darbo jėgos planavimui – įvertinti, kiek darbuotojų reikia įdarbinti kiekvienais 2017–2019 m. žmogiškųjų išteklių strategijos laikotarpio metais. 2017 m. spalio 6 d. OLAF atsakė, kad, rengdama 2017–2019 m. žmogiškųjų išteklių strategiją, ypatingą dėmesį skirs komiteto rekomendacijose pabrėžtiems dalykams. Tačiau 2017–2019 m. žmogiškųjų išteklių strategija komitetui iki šiol nepateikta. OLAF nuomone, ši rekomendacija įgyvendinama. 2018 m. vasario mėn. OLAF taip pat pareiškė, kad dokumentas bus baigtas rengti pirmąjį 2018 m. pusmetį.
15. Komitetas savo nuomonėje Nr. 1/2017 rekomendavo OLAF ypatingą dėmesį skirti toliau išvardytiems aspektams: i) priemonėms, kurių galima imtis, siekiant sutrumpinti vidutinę įdarbinimo trukmę; ii) personalo išsaugojimo priemonių nustatymui, remiantis informacija, gauta apklausus iš darbo išeinančius darbuotojus; iii) išsamiam mokymosi reikmių vertinimui ir iv) pagrindinių statistinių mokymo duomenų vertinimui ir lyginamajai analizei. 2017 m. spalio 6 d. OLAF atsakė, kad, rengdama 2017–2019 m. žmogiškųjų išteklių strategiją, ypatingą dėmesį skirs komiteto rekomendacijose pabrėžtiems dalykams, o 2018 m. vasario mėn. ⁽⁴⁾ pateikė išsamesnį atsakymą dėl pirmiau minėtų rekomendacijų.

⁽⁴⁾ OLAF pranešimas „OLAF atsiskaitymas už Priežiūros komiteto rekomendacijų įgyvendinimą 2017 m.“ (Ares(2018)781022).

16. OLAF komitetui pateikė informaciją apie daugelį žmogiškųjų išteklių klausimų. Pirmą, 2018 m. pabaigoje OLAF parengs ataskaitą, kurioje bus nustatyta tobulintinos sritys, siekiant sutrumpinti įdarbinimo trukmę. Jos nuomone, komiteto rekomendacija įgyvendinama. Antra, OLAF pažymėjo, kad Žmogiškųjų išteklių ir saugumo generalinis direktoratas yra atsakingas už visos Komisijos mokymo kursų valdymą. Todėl mokymui skirtos išlaidos neapmokamos atskirai kiekvienam generaliniam direktoratui. Trečia, OLAF taip pat pranešė apie paskirtiems naujiems tyrėjams ir vyresniesiems tyrėjams skirtas mokymo programas ir pateikė informacijos apie Komisijos darbuotojams rengiamą vidaus ir bendrąjį mokymą.
17. Komiteto nuomone, OLAF ištekliai turėtų būti sutelkti į svarbiausią jos veiklą, t. y. neteisėtą veiklą, didelių pažeidimų, sukčiavimo, profesinių pareigų nevykdymo ir kitų ES interesams kenkiančių veikų tyrimus. Komitetas mano, kad paramos teikimas tyrimams – svarbiausios OLAF veiklos dalis ir kad turimi nuo Komisijos nepriklausomi vidaus žmogiškieji ištekliai ir finansiniai pajėgumai stiprina OLAF nepriklausomumą. Tai labai svarbu įdarbinimui, mokymui ir gebėjimui reaguoti į naujus ir sudėtingus sukčiavimo modelius.
18. Komitetas savo nuomonėje Nr. 1/2017 išreiškė nuomonę, kad etatų perkėlimas iš OLAF į Europos prokuratūrą turėtų būti atidžiai apvarstytas ir valdomas, kad būtų apsaugotas tarnybos gebėjimas toliau vykdyti įgaliojimus, visų pirma, pajėgumas atlikti tyrimus. Jeigu daugiau etatų turi būti perkelta iš OLAF į Europos prokuratūrą, siekiant išsaugoti tyrimus atliekančių direktoratų pajėgumus, gali tėti sumažinti politinius tarnybos pajėgumus.
19. Komitetas taip pat pažymėjo, kad, priėmus Europos prokuratūros įsteigimo pasiūlymą, jis galėtų svarstyti galimybę pateikti Europos prokuratūros įsteigimo poveikio OLAF pajėgumams atlikti tyrimus ataskaitą, kaip numatyta Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 15 straipsnio 9 dalyje.
20. Komitetas ne tik pateikė nuomonę Nr. 1/2017 dėl OLAF 2018 m. preliminarus biudžeto projekto, bet ir išnagrinėjo OLAF pateiktą informaciją apie 2017 m. biudžeto įgyvendinimą. Komitetas mano, kad griežtos taupymo priemonės neturėtų daryti neigiamo poveikio Tarnybos gebėjimui veiksmingai atlikti tyrimus.
21. Komitetas taip pat pažymėjo, kad OLAF biudžeto vykdymo lygis buvo žemas ir kad OLAF darbuotojų kaita tebebuvo didelė, todėl tarnyba nesugebėjo įdarbinti pakankamai darbuotojų, kad užpildytų visas laisvas darbo vietas. Komitetas pabrėžė, kad misijų biudžete išlaidos tyrimams neskiriamos nuo išlaidų kitoms reikmėms. Komiteto nuomone, norint užtikrinti veiksmingus tyrimus, kuriems reikalinga teismo ekspertizė, teisinė ir logistinė parama, gali prireikti padidinti misijų biudžetą. Šį klausimą komitetas nagrinės bendradarbiaudamas su OLAF, siekdamas surinkti daugiau įrodymų ir užtikrinti, kad tyrėjai gautų visus reikiamus išteklius.
22. Komitetas mano, kad OLAF generalinio direktoriaus diskreciniai įgaliojimai perkelti lėšas iš neišnaudotų biudžeto eilučių į tas biudžeto eilutes, kuriose reikia daugiau lėšų, yra veiksminga priemonė. Tačiau šie diskreciniai įgaliojimai pirmiausia turėtų būti naudojami svarbiausioms tarnybos funkcijoms, visų pirma tyrimus atliekančių direktoratų veiklai, stiprinti.
23. Komitetas dar kartą pakartoja Nuomonėje Nr. 1/2017 jau pateiktą rekomendaciją, kad Vidaus audito tarnyba turėtų atlikti sunkumų, kilusių diegiant duomenų bazę OCM, ir sąnaudų auditą. 2018 m. sausio 24 d. už OLAF išteklių stebėseną atsakingas komiteto pranešėjas paprašė pateikti išsamią OCM projekto sąnaudų analizę nuo pat projekto pradžios. OLAF šios informacijos komitetui dar nepateikė.

GALIMYBĖ GAUTI INFORMACIJOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJOMS ATLIKTI

Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 15 straipsnio 1 dalis:

„Priežiūros komitetas reguliariai stebi, kaip Tarnyba atlieka savo tyrimo funkciją [...]“

1999 m. balandžio 28 d. Komisijos sprendimo dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) įsteigimo 4 straipsnis:

„[...] [Priežiūros] Komitetas yra atsakingas už nuolatinę Tarnybos atliekamos tyrimo funkcijos priežiūrą.“

2016 m. rugsėjo 5 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Europos Komisijos teisės tarnybų bendra nuomonė

Bendroje nuomonėje pabrėžiama, kad Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 įgalioja Priežiūros komitetą gauti iš OLAF generalinio direktoriaus informacijos:

- apie bylas, kuriose informacija buvo perduota nacionalinėms teisminėms institucijoms, nors OLAF neatliko jokių tyrimų;
- apie papildomą bylų informaciją, susijusią su visomis bylomis, įskaitant vykdomus tyrimus, o ne tik informaciją apie baigtas bylas;
- dėl OLAF generalinio direktoriaus įsipareigojimų teikti ataskaitas: Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 nustatyta speciali OLAF pareiga teikti informaciją. Šiuo atžvilgiu tikėtai pasyvios elektroninės prieigos prie OLAF duomenų bazės suteikimo nepakaktų OLAF generalinio direktoriaus pareigoms, nustatytoms Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013, įvykdyti.

24. Ankstesnėse metinėse ataskaitose komitetas kaip vieną iš itin skubiai spręstinių problemų nurodė itin ribotą prieigą prie OLAF bylų informacijos. Padėtis pradėjo gerėti dar vadovaujant buvusiam generaliniam direktoriui, o 2017 m. antrąjį pusmetį šis procesas paspartėjo, paskyrus naująjį laikinai pareigas einantį generalinį direktorių.

Todėl per pirmuosius devynis ataskaitinio laikotarpio mėnesius komitetui buvo sudėtingiau gauti informaciją apie tyrimus ir prieigą prie OLAF bylų duomenų bazės OCM. Vėliau padėtis pagerėjo.

25. Remdamasis darbo su duomenų baze OCM patirtimi, įgyta tiriant bylas prie sistemos prisijungus stebėtojo teisėmis, Priežiūros komitetas padarė išvadą, kad esant dabartinei OLAF duomenų bazės būklei pateikti duomenys nepritaikyti priežiūros reikmėms. Be to, atrodo, kad duomenų bazė OCM nepritaikyta net pačios OLAF tyrimų reikmėms.

Komitetas buvo informuotas apie OLAF vykstančias diskusijas, kaip pritaikyti sistemą OCM tarnybos reikmėms, ir atidžiai stebi įvykius. Komitetas labai susirūpinęs dėl šio klausimo ir glaudžiai bendradarbiaus su OLAF, kartu su ja ieškodamas sprendimo.

26. Komitetą stebina tai, kad OCM, pagrindinis OLAF tyrimo funkcijai vykdyti skirtas IRT projektas, buvo įdiegta, neatsižvelgus į tarnybos priežiūros organo poreikius. Ankstesnės duomenų bazės OCM funkcijos, kuriomis galėjo naudotis komitetas, taip pat buvo panaikintos. Esant tokioms aplinkybėms, komitetas tiria duomenis, kuriuos teikia OLAF arba prie kurių ji suteikia prieigą per OCM. Komitetas pats negali gauti statistinės ar ataskaitų informacijos, kol nebus pridėtas priedas, modulis ar funkcija, padėsiantys jam naudotis veiklos duomenimis stebėsenos tikslais.

27. Duomenų bazėje OCM nėra funkcijos, pritaikytos su bylų ir sistemingų modelių stebėseną OLAF operatyviniuose duomenyse susijusioms komiteto reikmėms. Komitetui susirūpinimą kelia tai, kad dėl dabartinės sistemos OLAF negali tinkamai perkelti bylų dokumentų iš senosios duomenų bazės CMS į OCM. Ši situacija labai neigiamai paveikė komiteto vykdomą OLAF tyrimo funkcijos, įskaitant pagrindinių teisių ir procesinių garantijų laikymosi pokyčius, stebėseną.

28. Komitetas gavo priegią prie 64 OLAF bylų: i) 60-yje bylų generalinis direktorius nusprendė nepradėti tyrimo ir todėl nutraukti bylą, o ii) keturiuose bylose tyrimai buvo atlikti ir baigti paskelbiant galutinę bylos ataskaitą. Komitetas bylas išnagrinėjo ir artimiausiu metu paskelbs savo išvadas. Kai kurie analizės rezultatai taip pat buvo panaudoti komiteto nuomonėje Nr. 2/2017, pateiktoje kartu su Komisijos atlikto OLAF reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 taikymo vertinimo ir kitos veiklos stebėsenos ataskaita.
29. Komitetas pabrėžė, kad į 2017 m. OLAF pateiktų ataskaitų apie daugiau nei 12 mėnesių trukusias bylas turinį neįtraukta informacija, kuri būtų tinkama veiksmingai tyrimų trukmės stebėsenai. Visų pirma, nepaisant pailgėjusios tyrimų trukmės (nuo 12 iki 18, 24, 30 ir daugiau mėnesių), daugumoje ataskaitų nebuvo pateikta esminės informacijos, kuria būtų paaiškintos tyrimų trukmės priežastys ir nurodytos taisomosios priemonės tyrimams paspartinti. Išsami informacija šiuo klausimu pateikiama šios ataskaitos skyriuje apie OLAF tyrimų trukmės stebėseną.

OLAF NEPRIKLAUSOMUMO STIPRINIMAS

Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 15 straipsnio 1 dalis:

„Priežiūros komitetas reguliariai stebi, kaip Tarnyba atlieka savo tyrimo funkciją, kad sustiprintų Tarnybos nepriklausomumą jai tinkamai vykdant pagal šį reglamentą suteiktus įgaliojimus.“

Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 15 straipsnio 9 dalis:

„Priežiūros komitetas per metus priima bent vieną savo veiklos ataskaitą, kurioje visų pirma pateikiamas Tarnybos nepriklausomumo įvertinimas, nurodomas procesinių garantijų taikymas ir tyrimų trukmė. Tos ataskaitos perduodamos Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir Audito Rūmams.“

Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 17 straipsnio 3 dalis:

„Eidamas savo pareigas, kai reikia pradėti ir atlikti išorės ir vidaus tyrimus ar po tokių tyrimų parengti ataskaitas, generalinis direktorius nesistengia gauti jokios valdžios institucijos arba institucijos, įstaigos, organo ar agentūros nurodymų ir jais nesivadovauja. Jeigu generalinis direktorius mano, kad kuri nors priemonė, kurios ėmėsi Komisija, turi poveikio jo nepriklausomumui, jis nedelsdamas apie tai informuoja Priežiūros komitetą ir priima sprendimą dėl to, ar pateikti ieškinį Komisijai Teisingumo Teisme.“

Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 17 straipsnio 9 dalis:

„Prieš generaliniam direktoriui skirdama drausminę nuobaudą, Komisija konsultuojasi su Priežiūros komitetu.“

30. 2016 m. metinėje ataskaitoje Priežiūros komitetas konstatavo, kad 2016 m. kovo 2 d. Europos Komisija, reaguodama į Belgijos teisminių institucijų prašymą, iš dalies atšaukė OLAF generalinio direktoriaus imunitetą nuo teismų jurisdikcijos. 2016 m. kovo 14 d. pranešime OLAF generalinis direktorius, remdamasis Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 17 straipsnio 3 dalimi, Priežiūros komitetą informavo, kad jis kovo 2 d. Komisijos sprendimą laiko priemone, kuri verčia abejoti generalinio direktoriaus nepriklausomumu.
31. Nepaisant tiek Komisijai, tiek OLAF generaliniam direktoriui teiktų prašymų, Priežiūros komitetui nebuvo pateikta esminė informacija ar Komisijos sprendimo ir taikytos procedūros aprašo kopija. Be to, pagrindinis Bendrajam Teismui pateiktas generalinio direktoriaus ieškinys, kuriuo siekiama panaikinti Komisijos sprendimą, šiuo metu tebesvarstomas to teismo. Todėl komitetas šiuo metu dar negali susidaryti išsamaus vaizdo. Belgijoje vis dar neišnagrinėta baudžiamoji byla, o kadangi komitetas apie tai negavo jokios informacijos, jis nieko negali daugiau komentuoti.
32. 2017 m. spalio mėn. OLAF generalinis direktorius Giovanni Kessler atsistatydino, dar nepasibaigus septynerių metų kadencijai, ir, kaip Europos Komisijos deleguotasis pareigūnas, pradėjo eiti Italijos muitinės ir monopolijos tarnybos generalinio direktoriaus pareigas. Todėl buvo pradėta naujojo OLAF generalinio direktoriaus skyrimo procedūra. Komitetas Komisijai nurodė imtis priemonių siekiant užtikrinti, kad nekiltų interesų konflikto, galinčio turėti neigiamos įtakos OLAF nepriklausomumui atliekant tyrimus.

NAUJOJO GENERALINIO DIREKTORIAUS ATRANKOS PROCEDŪRA

OLAF reglamento 17 straipsnio 2 dalis

„Priežiūros komitetui pateikus palankią nuomonę dėl Komisijos taikytos atrankos procedūros, Komisija sudaro kvalifikacijas atitinkančių kandidatų į OLAF generalinius direktorius sąrašą.“

33. 2017 m. balandžio 25 d. Europos Komisija išsiuntė Tarybai, Europos Parlamentui ir Priežiūros komitetui susipažinti pranešimo apie atranką į laisvą naujojo OLAF generalinio direktoriaus darbo vietą projektą. Be to, Europos Komisija paragino Priežiūros komitetą, kad šis paskirtų atstovą dalyvauti kaip stebėtoją pokalbiuose įvairiais atrankos procedūros etapais.
34. 2017 m. gegužės 12 d. rašte Priežiūros komitetas palankiai įvertino Komisijos išsipareigojimą įdarbinti septynerių metų kadencijai OLAF generalinį direktorių laikinuoju darbuotoju, o ne nuolatinį Komisijos pareigūnu. Komitetas pabrėžė, kad turėtų būti akcentuojamas OLAF generalinio direktoriaus politinis neutralumas nurodant, kad kadencijos laikotarpiu pareigos nesuderinamos su jokia politine veikla. Kalbant apie įdarbinimo sąlygas, pažymėtina, kad, Komiteto nuomone, OLAF generalinio direktoriaus devynių mėnesių bandomojo laikotarpio įvertinimas tiesiogiai palietė jo nepriklausomumo klausimą. Todėl Priežiūros komiteto pagalba OLAF generaliniam direktoriui vykdant tyrimo funkciją yra nepakeičiama.
35. 2017 m. birželio 28 d. OLAF generalinio direktoriaus pareigos buvo paskelbtos pranešime apie laisvą darbo vietą COM/2017/10373. Pranešimas paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (OL C 204) ir nurodytas galutinis paraiškų pateikimo terminas – 2017 m. liepos 27 d. Vėliau jis pratęstas iki 2017 m. rugsėjo 15 d. Skelbime buvo nurodytos generalinio direktoriaus (laikinojo darbuotojo) pareigos.
36. Priežiūros komitetas savo atstovu Komisijos surengtoje atrankos procedūroje paskyrė J. Mulder. Jis atidžiai stebėjo procedūros eigą ir stebėtojo teisėmis dalyvavo Preliminarios atrankos komisijoje ir Paskyrimų patariamajame komitete. J. Mulder reguliariai apžvelgdavo Priežiūros komiteto pažangą ir dalydavosi visa gauta informacija, kad komiteto nariai galėtų palaipsniui susidaryti nuomonę apie atliekamos procedūros teisėtumą ir tvarkingumą.
37. Apsikeitus keletu raštų su Komisijos Generaliniu sekretoriumi ir Komisijos nariu Günteriu Oettingeriu, 2018 m. kovo 5 d. Komitetas informavo G. Oettingerį neturįs prieštaravimų dėl Komisijos taikomos procedūros. Priežiūros komitetas gali svarstyti galimybę paskelbti ataskaitą dėl to, kaip ateityje pagerinti būsimas procedūras.

POKYČIŲ PROCESINIŲ GARANTIJŲ TAIKymo OLAF TYRIMUOSE STEBĖSENA

Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 15 straipsnio 1 dalies antra pastraipa:

„Priežiūros komitetas visų pirma stebi pokyčius procesinių garantijų taikymo <...> srityje <...>.“

Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 17 straipsnio 7 dalis:

„Generalinis direktorius įdiegia vidaus patariamąjį ir kontrolės mechanizmą, įskaitant teisėtumo patikrinimą, susijusį, inter alia, su būtinybe laikytis su susijusiais asmenimis susijusių procesinių garantijų ir gerbti šių asmenų pagrindines teises <...>.“

Teisėtumo patikrinimas ir peržiūra

38. Savo nuomonėje Nr. 2/2017 Priežiūros komitetas išnagrino, kaip, vykdydama tyrimų veiklą, OLAF tikrino teisėtumą ir atliko peržiūrą, daugiausia dėmesio skirdamas procesinių garantijų ir pagrindinių teisių laikymuisi. Anksčiau pateiktose nuomonėse ⁽⁵⁾ komitetas rekomendavo, kad OLAF pagerintų tikrintojų geriausių patirtį, įgytą tikrinant, ar laikomasi procesinių garantijų ir ar proporcinga tyrimų trukmė. Komitetas taip pat rekomendavo OLAF generaliniam direktoriui patvirtinti planą, kuriame būtų nustatyti konkretūs veiksmai, kaip veiksmingai patobulinti reglamente nustatytą vidaus patariamąjį ir kontrolės mechanizmą. Šiuo tikslu komitetas ketina pradėti dialogą, siekdamas įsteigti nuolatinį OLAF padalinį.

⁽⁵⁾ Priežiūros komiteto nuomonė Nr. 2/2015 *Teisėtumo patikrinimas ir peržiūra OLAF*.

Skundų dėl OLAF atliekamų tyrimų procedūra

39. Buvusių sudėčių komitetas jau pasisakė dėl procedūros trukmės ankstesnėse savo nuomonėse. Komitetas rekomendavo OLAF generaliniam direktoriui įdiegti veiksmingą vidaus procedūrą, skirtą individualiems skundams nagrinėti. Komitetas taip pat paprašė, kad generalinis direktorius reguliariai jam praneštų apie OLAF gaunamus individualius skundus ir apie tolesnius veiksmus, kurių imtasi dėl jų ⁽⁶⁾. Būtina, kad tyrimai būtų atliekami deramai. OLAF savo interneto svetainėje paskelbė skundų nagrinėjimo procedūros aprašą, tačiau iki šiol komitetas iš OLAF generalinio direktoriaus negavo oficialaus sprendimo dėl procedūros priėmimo.
40. OLAF generalinis direktorius ėmėsi veiksmų, siekdamas užtikrinti, kad individualių skundų ataskaitos būtų siunčiamos Komitetui. Tačiau ne visi OLAF registruojami ar kitoms institucijoms pateikiami skundai dėl OLAF automatiškai siunčiami komitetui. Bylos, dėl kurių siunčiami skundai, nepateikiamos, o į ataskaitą įtraukiami paaiškinimai yra bendro pobūdžio. OLAF komitetui nepateikia skundų originalų ir skundų pateikėjams pateiktų atsakymų. Todėl komitetas negali užtikrinti, kad būtų saugomos pagrindinės su tyrimais susijusių asmenų teisės ir kad jiems būtų užtikrinamos procesinės garantijos.

Komitetas, palaikydamas nuolatinį dialogą su OLAF, ketina sukurti sistemą, kuri padėtų veiksmingiau stebėti normų laikymąsi.

Pagrindinės teisės ir procesinės garantijos

OLAF reglamentas

15 straipsnio 1 dalies antra pastraipa

„Priežiūros komitetas visų pirma stebi pokyčius procesinių garantijų taikymo ir tyrimų trukmės srityje, atsižvelgdamas į generalinio direktoriaus pateiktą informaciją pagal 7 straipsnio 8 dalį.“

7 straipsnio 8 dalis

„8. Jei tyrimas negali būti baigtas per 12 mėnesių nuo jo pradžios, generalinis direktorius pasibaigus 12 mėnesių laikotarpiui ir po to kas šešis mėnesius Priežiūros komitetui teikia ataskaitas, kuriose nurodomos priežastys ir taisomosios priemonės, numatytos tyrimui paspartinti.“

9 straipsnis. Procesinės garantijos (čia nepateikiama dėl teksto ilgio)

41. Remdamasis OLAF reglamento 15 straipsnio 1 dalyje, 7 straipsnio 8 dalyje ir 9 straipsnyje nustatyta stebėsenos funkcija, komitetas šiai sričiai skyrė ypatingą dėmesį. Naujajame OLAF reglamente buvo patobulintos ir paaiškintos taisyklės, kuriomis reglamentuojamos tarnybos tiriamų asmenų teisės ir pareigos. Tačiau OLAF neįdiegė veiksmingų kontrolės ir stebėsenos mechanizmų, nurodytų Priežiūros komiteto nuomonėje Nr. 2/2017 ⁽⁷⁾. Komitetas mano, kad kontrolės ir stebėsenos mechanizmai yra labai svarbūs, todėl jis į tai atkreips ypatingą dėmesį.
42. Komitetas pagrindinį dėmesį skyrė: i) pagrindinėms teisėms ir principams, galintiems turėti įtakos nepriklausomai ir nešališkai tyrimų eigai, ir ii) pagrindinėms teisėms ir principams, kuriems galioja nusistovėjusi teismo praktika, susijusi su OLAF, ir Ombudsmeno sprendimai. Šios teisės apima teisę į gynybą, teisę susipažinti su dokumentais, teisę į tyrimų konfidencialumą, atitinkamo asmens teisę būti informuotam apie tyrimą, susijusių asmenų teisę reikšti savo nuomonę apie visus su jomis susijusius faktus, teisę susipažinti su tyrimo medžiaga ir (arba) galutine ataskaita ir teisę į asmens duomenų apsaugą.
43. Komitetas šį klausimą nagrinėjo, remdamasis keliais informacijos šaltiniais: i) OLAF gautais individualiais skundais dėl galimų pagrindinių teisių pažeidimų; ii) OLAF baigtų tyrimų galutinėse bylų ataskaitose pateikiama informacija, kurią tarnyba siunčia komitetui; iii) pagal OLAF reglamento 7 straipsnio 8 dalį siunčiama OLAF informacija, ir iv) nutrauktų bylų analizės informacija.

⁽⁶⁾ Priežiūros komiteto nuomonė Nr. 2/2013 OLAF vidinės skundų nagrinėjimo procedūros sukūrimas ir Priežiūros komiteto veiklos ataskaitos nuo 2014 iki 2016 m.

⁽⁷⁾ Žr. Priežiūros komiteto nuomonės Nr. 2/2017 II skyrių, ypač 11 ir 24 punktus.

i) OLAF gauti individualūs skundai dėl galimų pagrindinių teisių pažeidimų

44. OLAF pateikė komitetui trumpus pranešimus, kuriuose buvo išvardyti įtariamų teisių pažeidimai, nustatyti per tarnybos atliktus tyrimus, kartu su trumpais jos atsakymais, kuriuose nurodė, kodėl skundas nepagrįstas ⁽⁸⁾. Kai kuriais atvejais OLAF taip pat nurodė, kad įtariamų pagrindinių teisių pažeidimai nagrinėjami Europos Sąjungos Teisingumo Teisme. Skundai ir OLAF atsakymai skundų pateikėjams komitetui nebuvo pateikti. Be to, komitetui nebuvo pateikti skundų procedūrą pagrindžiantys dokumentai, iš kurių būtų galima spręsti apie OLAF poziciją, nors jie buvo būtini, kad komitetas būtų galėjęs vykdyti savo įgaliojimus.
45. Skunduose nurodytos esą OLAF pažeistos pagrindinės teisės ir procesinės garantijos buvo susijusios su daugybe įvairių teisių. Komitetas taip pat buvo susipažinęs su viešai prieinamais Ombudsmeno sprendimais šiuo klausimu. Juose buvo pateikta išsamesnės informacijos apie įtariamų pagrindinių teisių ir procesinių garantijų pažeidimus nei anksčiau minėtų OLAF pranešimų medžiagoje.
46. Informacijos, kurią komitetui pateikė OLAF, nepakako, kad būtų buvę galima išnagrinėti, kaip tarnyba atlieka tyrimo funkciją, ir atlikti nuodugnų su pagrindinėmis teisėmis susijusių pokyčių tyrimą. Kad komitetas būtų galėjęs tai padaryti, jam bent jau būtų reikėję gauti visą skundo tekstą ir visą OLAF atsakymą. Komitetas ketina rekomenduoti OLAF sukurti padalinį, per kurį komitetui būtų reguliariai teikiamos ataskaitos dėl visų tarnybai žinomų skundų ir taip jam būtų sudaromos sąlygos įsigilinti į padėtį.

ii) Pagal Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 7 straipsnio 8 dalį komitetui siunčiama OLAF informacija

47. Komitetas ištyrė, kaip OLAF užtikrina pagrindinę teisę į gerą administravimą, nagrinėdamas tyrimus, kurie negalėjo būti baigti per 12 mėnesių nuo tyrimo pradžios. Asmens teisė į gerą administravimą, t. y. priimtina tyrimo trukmė, kuri taip pat galėtų padėti išvengti su senaties terminu susijusių problemų, užtikrinama Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsniu. Komitetui žinoma, kad ilga tyrimo trukmė, kuri neatitinka bylos aplinkybių ir sudėtingumo, gali turėti didelių neigiamų pasekmių tiek susijusių asmenų teisėms į gynybą, tiek tolesniems su tyrimais susijusiems veiksams.
48. Komitetas ištyrė 417 ataskaitų dėl tyrimų, trukusių ilgiau nei 12, 18, 24, 30 mėnesių (iki 66 mėnesių). Ataskaitas generalinis direktorius atsiuntė iki 2017 m. gruodžio mėn. Tačiau ataskaitose nebuvo reikiamos informacijos, kuri komitetui būtų suteikusi galimybę įvykdyti savo įgaliojimus. Komitetui OLAF teikiamų ataskaitų turinys turi būti radikaliai keičiamas. Tai vėl taps komiteto ir OLAF dialogo tema, atsižvelgiant į komiteto išvadas Nuomonėje Nr. 2/2014. Išsamesnė šios temos analizė bus pateikta šios ataskaitos skyriuje apie tyrimų trukmės stebėseną.

iii) OLAF baigtų tyrimų galutinėse bylų ataskaitose pateikiama informacija, kurią tarnyba siunčia Priežiūros komitetui

49. OLAF galutinėse bylų ataskaitose buvo pateikta reikiama informacija apie pagrindinių teisių ir procesinių garantijų laikymąsi, nes ataskaitose OLAF pateikė savo tyrimų veiklos ir preliminarinių tyrimų pagrindinių dokumentų, kuriais bus grindžiami finansiniai, administraciniai, drausminiai arba teisminiai veiksmai, santrauką.

Per ataskaitinį laikotarpį komitetas iš šio šaltinio gavo mažai informacijos ⁽⁹⁾. Tokia padėtis susiklostė todėl, kad komitetas galėjo nagrinėti tik galutines bylų ataskaitas dėl keturių baigtų OLAF vykdytų tyrimų, kurios buvo perduotos nacionalinėms teisminėms institucijoms.

iv) Nutrauktų bylų analizės informacija

50. Tai bylos, kuriose, išnagrinėjusi gautą informaciją, OLAF nusprendė nevykdyti tyrimo. Tai ne tyrimai, bet atvejai, kai informacija buvo atmesta, nes vertinimą ar *prima facie* tikrinimą atliko tyrimų nevykdantys darbuotojai.

⁽⁸⁾ Priežiūros komitetui nusiųsti OLAF generalinio direktoriaus pranešimai dėl tarnybai adresuotų skundų dėl procesinių garantijų pagal OLAF skundų nagrinėjimo procedūrą 2014–2017 m.

⁽⁹⁾ Iš viso keturias OLAF galutines bylų ataskaitas.

51. Per šį ataskaitinį laikotarpį komitetas ištyrė 60 Tyrimų atrankos ir peržiūros skyriaus parengtų nuomonių dėl sprendimų pradėti procedūrą, dėl kurių OLAF generalinis direktorius nusprendė nepradėti tyrimo. Šios informacijos stebėseną yra labai svarbus OLAF nepriklausomumo stiprinimo veiksnys svarbiausiu momentu – kai pradedamas tyrimas. Nuomonė šiuo klausimu bus paskelbta artimiausiu metu ⁽¹⁰⁾.

OLAF TYRIMŲ TRUKMĖS STEBĖSENA

OLAF reglamento 15 straipsnio 1 dalies antra pastraipa

„[...] Priežiūros komitetas visų pirma stebi pokyčius procesinių garantijų taikymo ir tyrimų trukmės srityje, atsižvelgdamas į generalinio direktoriaus pateiktą informaciją pagal 7 straipsnio 8 dalį.“

7 straipsnio 5 dalis

„Tyrimai atliekami nenutrūkstamai tokį laikotarpį, kurio trukmė turi atitikti konkretaus atvejo aplinkybes ir sudėtingumą.“

7 straipsnio 8 dalis

„Jei tyrimas negali būti baigtas per 12 mėnesių nuo jo pradžios, generalinis direktorius pasibaigus 12 mėnesių laikotarpiui ir po to kas šešis mėnesius Priežiūros komitetui teikia ataskaitas, kuriose nurodomos priežastys ir taisomosios priemonės, numatytos tyrimui paspartinti.“

Bendrosios pastabos

52. OLAF tyrimų trukmė – svarbus rodiklis vertinant OLAF tyrimų veiksmingumą ir stebint pagrindinių teisių laikymąsi. Į OLAF tyrimų trukmę vienodai atsižvelgiama vertinant: i) su senaties terminu susijusias problemas; ii) su OLAF tyrimais susijusias tolesnius veiksmus ir iii) tarnybos faktinį nepriklausomumą vykdant tyrimus, įskaitant veiksmingą OLAF naudojimąsi žmogiškaisiais ir finansiniais ištekliais ⁽¹¹⁾. Objektivos priežastys, lemiančios tyrimų trukmę, taip pat gali daryti įtaką OLAF tyrimų politikos prioritetams.
53. Nors OLAF metiniame valdymo plane užsibrėžtas tik bendras tikslas dėl vidutinės tyrimų trukmės (pvz., 2017 m. nustatyta ne ilgesnė kaip 20 mėn. trukmė ⁽¹²⁾), jis svarbus kaip statistikos priemonė. Komitetas pažymi, kad OLAF tyrimų procedūroje nėra sistemos, pagal kurią reikėtų oficialiai pratęsti tyrimą po to, kai jis buvo pradėtas vykdyti. Todėl kiekvienas tyrimas gali būti vykdomas neribotą laikotarpį. Vienintelis į kontrolės sistemą panašus mechanizmas – OLAF generalinio direktoriaus pareiga teikti ataskaitas Priežiūros komitetui 12 mėnesių laikotarpio pabaigoje ir paskui kas šešis mėnesius ⁽¹³⁾.
54. Komiteto nuomone, sąvoka „tyrimo trukmė“ negali būti taikoma tik statistinei tyrimo trukmei, t. y. tik mėnesių, per kuriuos jis vykdomas, skaičiui apibūdinti. Nepaisant to, minėtas statistinis požiūris vyrauja dabartinėje OLAF ataskaitų teikimo komitetui sistemoje. OLAF reglamente nustatytas reikalavimas, kad tyrimai būtų atliekami „nenutrūkstamai tokį laikotarpį, kurio trukmė turi atitikti konkretaus atvejo aplinkybes ir sudėtingumą“. Siekdami užtikrinti, kad tyrimo trukmė atitiktų atvejo sudėtingumą ir kad jis būtų atliekamas nenutrūkstamai, tyrėjai ir jų vadovai turėtų tvirtai kontroliuoti tyrimo ciklą nuo pat tyrimo pradžios. OLAF ataskaitų įvairiais tyrimo etapais (įskaitant 12 mėnesių ataskaitas, 18 mėnesių ataskaitas, 24 mėnesių ataskaitas ir vėlesnę ataskaitinę informaciją) kokybė yra labai svarbus veiksnys, siekiant užtikrinti, kad komitetui būtų sudarytos sąlygos reguliariai stebėti tyrimų pažangą.

⁽¹⁰⁾ Žr. „Tyrimo procedūrų gaires OLAF darbuotojams“ (I skyrius, 1–7 straipsniai), priimtas OLAF generalinio direktoriaus remiantis OLAF reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 17 straipsnio 8 dalimi.

⁽¹¹⁾ Žr. Priežiūros komiteto nuomonės Nr. 4/2014 „Europos kovos su sukčiavimu tarnybos atliekamų tyrimų trukmės kontrolė“ (p. 3) ir Nr. 2/2009 „OLAF daugiau kaip devynis mėnesius atliekamų tyrimų ataskaitos“.

⁽¹²⁾ 2017 m. Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) valdymo plane nustatytas tyrimų, trunkančių ilgiau nei 20 mėnesių, procentinės dalies tikslas 2017 m. buvo mažesnis nei 30 % (p. 5).

⁽¹³⁾ Šis stebėsenos mechanizmas stiprina OLAF nepriklausomumą tinkamai vykdant jai suteiktus įgaliojimus ir yra kitokio pobūdžio nei vidaus kontrolės procedūros, numatytos OLAF reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 17 straipsnio 8 dalyje, ir įtrauktos į generalinio direktoriaus priimtas „Tyrimo procedūrų gaires OLAF darbuotojams“ (įskaitant Tyrimų atrankos ir peržiūros skyriaus atliktą galutinę dokumento peržiūrą (21 straipsnis)).

55. Komiteto nuomone, OLAF bylas būtų daug paprasčiau valdyti, jeigu „Tyrimo procedūrų gairėse OLAF darbuotojams“ būtų numatyta prievolė sudaryti kiekvieno pradėto tyrimo planą ir jį reguliariai atnaujinti. OLAF bylas valdantys pareigūnai galėtų ne tik geriau kontroliuoti tyrimų trukmę, bet ir pagerinti byloms skirtų žmogiškųjų ir finansinių išteklių naudojimo veiksmingumą. Tokiu būdu privalomi tyrimo planai taptų galinga priemone, skirta atliekamiems tyrimams valdyti ir kontroliuoti.

Komiteto atlikta 417 ataskaitų dėl tyrimų, trukusių ilgiau nei 12 mėnesių, analizė

56. Komitetas atliko 417 ataskaitų⁽¹⁴⁾ dėl OLAF tyrimų, trukusių ilgiau nei 12 mėnesių (toliau – 12 mėnesių ataskaitos), įskaitant 12 mėnesių ataskaitas, 18 mėnesių ataskaitas, 24 mėnesių ataskaitas ir ilgiau trukusias tyrimų ataskaitas, analizę. Komitetas siekė išnagrinėti ataskaitų turinį pagal OLAF reglamento⁽¹⁵⁾ 7 straipsnio 8 dalyje išdėstytus teisinius reikalavimus ir remdamasis anksčiau, konkrečiau – Nuomonėje Nr. 4/2014 „Europos kovos su sukčiavimu tarnybos atliekamų tyrimų trukmės kontrolė“ komiteto pateiktomis pastabomis.

57. Komitetas, atlikdamas analizę, pagrindinį dėmesį skyrė:

a. atvejų, kuriais OLAF 12 mėnesių ataskaitose buvo nurodytos priežastys, dėl kurių tyrimai nebuvo baigti, skaičiui;

b. atvejų, kuriais 12 mėnesių ataskaitose buvo nurodytos taisomosios priemonės tyrimui paspartinti, skaičiui;

c. atvejų, kuriais padaryta pažanga, laikantis Nuomonėje Nr. 4/2014 komiteto pateiktų rekomendacijų, skaičiui;

d. atvejų, kuriais OLAF nurodyta taisomoji priemonė neatitiko pateiktų priežasčių, dėl kurių tyrimas nebuvo baigtas, skaičiui.

58. Komitetas nustatė, kad beveik ketvirtadalyje (25 %) gautų ataskaitų OLAF nepateikė svarių priežasčių, dėl kurių tyrimai nebuvo baigti per 12 mėnesių. Maždaug trijuose ketvirtadaliuose (75 %) ataskaitų nebuvo nurodytos taisomosios priemonės. Komitetas nustatė, kad trijuose ketvirtadaliuose (75 %) ataskaitų taisomosios priemonės tyrimams paspartinti neatitiko OLAF nurodytų priežasčių, dėl kurių tyrimas nebuvo baigtas⁽¹⁶⁾. Didelėje dalyje (70 %) išnagrinėtų ataskaitų po komiteto nuomonės Nr. 4/2014 paskelbimo nepadaryta jokios pažangos arba padaryta labai menka pažanga, nes OLAF komitetui tebetiekia mažai informacijos apie ilgiau nei 12 mėnesių trunkančius tyrimus.

⁽¹⁴⁾ OLAF išsiuntė Priežiūros komitetui 2017 m.

⁽¹⁵⁾ OLAF reglamento 7 straipsnio 8 dalyje teigiama: „Jei tyrimas negali būti baigtas per 12 mėnesių nuo jo pradžios, generalinis direktorius pasibaigus 12 mėnesių laikotarpiui ir po to kas šešis mėnesius Priežiūros komitetui teikia ataskaitas, kuriose nurodomos priežastys ir taisomosios priemonės, numatytos tyrimui paspartinti.“

⁽¹⁶⁾ Užuoat nurodžius taisomąsias priemones tyrimui paspartinti viso ciklo metu, kai kuriose 12 mėnesių ataskaitose nurodyta tik tuometinis bylos etapas, t. y. kad galutinė ataskaita buvo pateikta vadovybei tvirtinti, kad galutinė ataskaita buvo rengiama ar kad tyrimas buvo tęsiamas įprasta tvarka. Be to, Komitetas nustatė kelias bylas, kuriose OLAF teigė, kad nėra būtinybės taikyti taisomąsias priemones arba kad bus priimta galutinė bylos ataskaita, ar atvejus, kuriais ataskaitoje tebuvo užsiminta apie tai, kas turėtų būti atlikta galutinėje bylų ataskaitoje (įskaitant vertimą, sisteminimą, tyrėjų įdarbinimą, susisiekimą su informacijos šaltiniu).

59. Dėl ankstesnėje pastraipoje nurodytų veiksmų, komiteto nuomone, remiantis šių ataskaitų turiniu nebuvo įmanoma patikrinti arba išnagrinėti priežasčių, dėl kurių tyrimai nebuvo baigti, ir patikrinti arba išnagrinėti taisomųjų priemonių, numatytų tyrimams paspartinti⁽¹⁷⁾.
60. Priežiūros komitetas išnagrinėjo 417 ataskaitų dėl tyrimų, trukusių ilgiau nei 12 mėnesių. Be to, komitetas išnagrinėjo vėlesnes OLAF ataskaitas dėl kelių tyrimų, vykdytų gerokai ilgiau nei vienus metus. Komitetas palygino šių atskirų bylų, apie kurias OLAF generalinis direktorius komitetui teikia ataskaitas kas 6 mėnesius, pradžios 12 mėnesių ir vėlesnes ataskaitas (bylos, trukusios ilgiau nei 12, 18, 24, 30, 36 ar 42 mėnesius ir bylos iki 66 mėnesių). Komitetas nutarė, kad pagal OLAF reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 17 straipsnio 8 dalį OLAF pateiktos informacijos, susijusios su ta pačia byla, kokybė ilgainiui nepagerėjo ir kad kartais ji nepagerėjo, nepaisant vis ilgėjančios tyrimų trukmės. Susirūpinimą kelia pernelyg ilga tyrimo trukmė, nes dėl jos kyla grėsmė pagrindinėms su tyrimais susijusių asmenų teisėms, o teisės aktais nustatyti apribojimai (t. y. senaties termino rizika) neleidžia teisinėms, administracinėms, drausminėms ir (arba) finansinėms institucijoms pasinaudoti galimybe imtis tolesnių veiksmų.
61. Taigi komitetas patvirtina savo 2016 m. veiklos ataskaitoje pateiktą pastabą, būtent – kad OLAF nepadarė jokios pažangos įgyvendindama tarnybos generalinio direktoriaus teisinius įsipareigojimus, kylančius iš Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 7 straipsnio 8 dalies. Todėl komitetas negali pateikti patikinimo, kad tyrimai atliekami nenutrūkstamai ir be nepagrįsto delsimo, atsižvelgiant į bylų aplinkybes ir sudėtingumą.
62. Komitetui nebuvo pranešta, kad esama raštu teikiamų vidaus ataskaitų sistemos, kuria naudodamasis tyrėjas informuoja apie bylos eigą, kryptį ir jau atliktus ar dar planuojamus atlikti veiksmus, t. y. apie esminius bylos aspektus, įskaitant nuoseklų požiūrį ir metodiką, įpareigojančius parengti ir papildyti pradinį tyrimo planą⁽¹⁸⁾. Tačiau OLAF teigia, kad ji sistemingai tikrina tyrimų trukmę, naudodamasi statistinių ataskaitų, kurias generuoja OLAF vidaus elektroninės duomenų bazės (buvusi bylų valdymo sistema CMS ir dabartinė OLAF duomenų valdymo sistema OCM), sistema, rodančia tyrimų trukmę ir darbo krūvio paskirstymą.
63. OLAF A ir B direktoratų direktoriai, pasirašę ataskaitas dėl tyrimų, trukusių ilgiau nei 12 mėnesių, informavo Priežiūros komiteto pranešėją apie padarytą pažangą nagrinėjant minėtas bylas ir priežastis, dėl kurių jos dar nėra baigtos. Komitetas pabrėžia, kad tyrimų, trunkančių ilgiau nei 12 mėnesių, ataskaitos turėtų būti grindžiamos, kiek tai įmanoma, pačios OLAF valdymo priemonėmis ir įtraukiamos į išsamios vidaus stebėsenos procedūrą. Tačiau šiuo metu tokios ataskaitos rengiamos tik komitetui⁽¹⁹⁾, o jų duomenys labai neišsamūs, t. y. jie nėra nei pakankami komiteto vykdomos stebėsenos reikmėms, nei naudingi OLAF tyrimų trukmei valdyti.

Išvados

64. Komiteto nuomone, tinkamai parengtos tyrimų, trukusių ilgiau nei 12 mėnesių, ataskaitos yra naudingos ir veiksmingos priemonės tyrimų trukmei stebėti, kurias gali naudoti ir komitetas, ir OLAF vadovybė. Be to, privalomai rengiamais ir vėliau papildomais tyrimų planais galima pagerinti OLAF tyrimų kokybę. Komiteto manymu, pasiūlytais sprendimais taip pat būtų galima sutrumpinti tyrimų trukmę.

⁽¹⁷⁾ Iš 417 Priežiūros komitetui OLAF atsiųstų 12 mėnesių ataskaitų komitetas gali išskirti septynis 12 mėnesių ataskaitų atvejus (iš bylų, trukusių ilgiau nei 24 mėnesius), kurie, jo manymu, yra ypač blogos praktikos pavyzdžiai, ir penkis atvejus, kurie šiomis aplinkybėmis galėtų būti laikomi geresnės praktikos pavyzdžiais, nepaisant to, kad jų informacijos nepakanka, kad komitetas galėtų įvertinti, ar bylų trukmė atitiko jų aplinkybes ir sudėtingumą.

⁽¹⁸⁾ Iš keturių baigtų bylų, prie kurių 2017 m. komitetui buvo suteikta prieiga, tik dviejų bylų dokumentuose buvo rasta pradinių planavimo dokumentų, kurie galėtų būti laikomi tyrimo planu pagal „Tyrimo procedūrų gairių OLAF darbuotojams“ 9 straipsnio 1 dalį (t. y. pirminis informacijos, gautos per atrankos procesą, nagrinėjimas). Trečioje byloje informavimo ar bylos perdavimo tikslaus pateikta pastabų apie esamą padėtį. Ketvirtoje byloje tokio dokumento nebuvo.

⁽¹⁹⁾ Paaikškinimai, kuriuos OLAF A ir B direktoratų direktoriai pateikė komiteto nariui per 2017 m. gruodžio 14 d. vykusį darbo susitikimą, o laikinai pareigas einantis OLAF generalinis direktorius – Komitetui per 2018 m. sausio 23 d. vykusį susitikimą.

65. Komitetas ragina OLAF pagerinti tyrimų, trukusių ilgiau nei 12 mėnesių, ataskaitų veiksmingumą ir kokybę. Komitetas dar savo nuomonėje Nr. 4/2014 pasiūlė šiam tikslui naudoti formą, grindžiamą su OLAF tyrimais susijusia teisine sistema⁽²⁰⁾. Forma dar buvo patobulinta bendradarbiaujant su OLAF, tačiau OLAF jos nenaudojo. Formoje pateikta informacija apėmė toliau išvardytus itin svarbius punktus: i) išsamius identifikacinius bylos duomenis, įskaitant numatytą ekonominį poveikį; ii) išsamų bylos aprašą, įskaitant pradinės informacijos datą; iii) kaip įtariama, pažeistus teisės aktus; iv) galimas sankcijas ir senaties sąlygas; v) operatyvines priemones, kurių imtasi iki šiol, ir jų rezultatus; vi) numatomas operatyvines priemones ir vii) priežastis, dėl kurių byla nebaigta, įskaitant išteklių paskirstymą, operatyvinio darbo krūvį, bendradarbiavimo ir kitus klausimus. Komitetas reiškia norą bendradarbiauti su OLAF generaliniu direktoriumi ir atsakingais vyresniosios vadovybės nariais siekiant sukurti tokią ataskaitų teikimo sistemą, kuri patenkintų abi suinteresuotąsias šalis.

OLAF TYRIMO POLITIKOS IR TYRIMO GAIRIŲ VERTINIMAS

Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 17 straipsnio 5 dalies pirmoje pastraipoje nurodyta:

„Atsižvelgdamas į metinį valdymo planą generalinis direktorius kiekvienais metais nustato Tarnybos tyrimų politikos prioritetus ir, prieš juos paskelbiant, perduoda Priežiūros komitetui.“

5 straipsnio 1 dalis:

„OLAF generalinis direktorius sprendimą pradėti tyrimą ar jo nepradėti priima atsižvelgdamas į tyrimų politikos prioritetus ir į metinį valdymo planą, nustatytą Tarnybos.“

16 straipsnio 2 dalis. Keitimasis nuomonėmis su institucijomis

„2. Galima keistis nuomonėmis dėl:

a) Tarnybos tyrimų politikos strateginių prioritetų;“

66. Per pastaruosius keletą metų Priežiūros komitetas ne kartą pabrėžė (visų pirma savo nuomonėse Nr. 1/2014 ir Nr. 3/2015) turįs rimtų abejonų dėl to, kaip nustatomi ir taikomi OLAF tyrimų politikos prioritetai. Dauguma komiteto išvadų ir rekomendacijų tebegalioja, o OLAF vis dar jų neįgyvendina.

67. Nuomonę apie OLAF tyrimų politikos prioritetus ir jų įgyvendinimą komitetas taip pat išsakė keisdamasis nuomonėmis su institucijomis 2017 m. lapkričio 23 d. Komitetas pabrėžė, kad OLAF tyrimų politikos prioritetai daugiausia buvo sutelkti į sektorius, už kuriuos atsakingas B direktoratas (Tyrimai II), įskaitant eksporto muitus, su ES struktūriniais fondais susijusias išlaidas, žemės ūkio politiką ir kaimo plėtros fondus, o tai kenkė kitiems išlaidų ir pajamų sektoriams.

68. 2018 m. OLAF tyrimų politikos prioritetų projekte laikomasi panašaus požiūrio, kaip praėjusiais metais. Tyrimų politikos prioritetų projekte pagrindinis dėmesys skiriamas toliau nurodytoms sritims:

1. su transporto ir infrastruktūros tinklų projektais susijusioms byloms, visų pirma su viešųjų pirkimų procedūromis;
2. byloms, susijusioms su: i) projektais, kuriuose valstybių narių ar šalių kandidačių priemonių gali nepakakti ir kurie finansuojami arba bendrai finansuojami iš Europos socialinio fondo, Sanglaudos fondo, Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai ir pasirengimo narystei fondų, arba ii) tarpvalstybinių elementų turinčiais projektais;
3. byloms, kuriose, siekiant išvengti konvencinių muitų, galėjo būti piktnaudžiaujama kilmės taisyklėmis ar tarifiniu klasifikavimu tiek pagal lengvatinį, tiek pagal nelengvatinį prekybos režimą, įskaitant muitų tarifų priemones, kurios yra ES prekybos apsaugos politikos dalis;
4. tabako, alkoholio ir suklastotų vaistų kontrabandos į ES bei neteisėtos tabako gamybos byloms;
5. byloms, susijusioms su humanitarine pagalba, parama vystymuisi ir kita migrantams ir pabėgėliams teikiama parama.

⁽²⁰⁾ Žr. prie komiteto nuomonės Nr. 4/2014 „Europos kovos su sukčiavimu tarnybos atliekamų tyrimų trukmės kontrolė“ pridėtą 2 priedą. Pavyzdinę formą galima lengvai pritaikyti OLAF reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 7 straipsnio 8 dalies turiniui.

69. Be to, komitetas jau yra išreiškęs susirūpinimą, kad tik trečdalyje OLAF vykdytų tyrimų laikytasi nurodytų tyrimų politikos prioritetų, nepaisant to, kad B direktoratas turėjo ir daugiausiai tyrėjų, ir daugiausiai pradėtų bylų.
70. Komitetui buvo pranešta, kad pradėtų bylų, kuriose laikytasi tyrimų politikos prioritetų, procentinė dalis (30 %) buvo maža dėl OLAF gautos informacijos kokybės, dėl kurios nebuvo pakankamo pagrindo pareikšti įtarimus. 2018 m. vasario 14 d. komiteto plenariniame posėdyje OLAF patvirtino informaciją ir atkreipė dėmesį, kad į tyrimų politikos prioritetus atsižvelgta tik pradendant bylas, jau įgyvendinus kitus OLAF reglamento 5 straipsnyje keliamus reikalavimus.
71. Be to, atrodo, kad OLAF tyrimų politikos prioritetai buvo nustatyti naudojantis suinteresuotųjų subjektų pateikta informacija, įskaitant Komisijos Sukčiavimo prevencijos ir nustatymo tinklo nuomonių, Europos Audito Rūmų ataskaitų, Europos Parlamento rezoliucijų ir Komisijos finansinių interesų apsaugos ataskaitų duomenis.
72. Tačiau komitetas pabrėžtų Komisijos Sukčiavimo prevencijos ir nustatymo tinklo atstovų, abejojančių OLAF metodais, pastabas. Panašu, kad OLAF sprendimai pradėti bylas buvo grindžiami paklausa kiekvienu atskiru atveju.
73. Todėl apie 70 % OLAF tyrimų neatitinka tarnybos tyrimų politikos prioritetų. Komitetas paprašė OLAF pateikti daugiau informacijos apie tyrimus, sudariusius likusius 70 %, ir apie priežastis, dėl kurių buvo priimti minėti sprendimai.
74. Komitetas padarė išvadą, kad būtina radikaliau keisti OLAF požiūrį į tyrimų politikos prioritetus, siekiant užtikrinti, kad šie būtų tinkamai nustatomi ir taikomi. Pagrindinė problema – tyrimų politikos prioritetams nustatyti naudoti tokius kriterijus, kurie atspindėtų tikrąjį OLAF įgaliojimų ir išteklių vaizdą.
75. Be to, kad galėtų rodyti iniciatyvą šioje srityje, OLAF turi privilegijuotas sąlygas ir pajėgumus, daugiausia susijusius su:
- i) generalinio direktoriaus teise pradėti tyrimus savo iniciatyva (Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 5 straipsnio 1 ir 2 dalys) ir
 - ii) lengvai prieinama ES institucijų ir Komisijos tarnybų, visų pirma, generalinių direktoratų parama nustatant pagrindines rizikos sritis ir išlaidų prioritetus, įskaitant daugiametę finansinę programą.
76. Kad OLAF galėtų veiksmingai rodyti iniciatyvą, nepakanka tik plačiai apžvelgti, kas lemia ES finansiniams interesams kenkiantį sukčiavimą, korupciją ir pažeidimus. Tarnybai būtų labai naudinga turėti vidaus organą, kuris specializuotųsi nustatyti ir išanalizuoti didžiausią riziką keliančias ir didelį poveikį ES lėšoms darančias sritis.
77. OLAF biudžetas ir darbuotojų ištekliai itin svarbūs tinkamam tyrimų politikos prioritetų įgyvendinimui. Todėl būtų labai naudingas abiejų (A ir B) tyrimų direktoratų indėlis į šią sritį.
78. Komitetas pageidautų aktyviau palaikyti dialogą su OLAF šiais strateginiais ir praktiniais klausimais. Todėl komitetas ir OLAF susitarė, kad už tyrimus atsakingi direktoriai (t. y. direktoriai, atsakingi už A ir B direktoratus) dalyvaus komiteto plenariniuose posėdžiuose ir pateiks šių klausimų analizę. Kaip minėta 2015, 2016 ir 2017 m. OLAF metinėse veiklos ataskaitose, atliktų tyrimų skaičius gali būti naudojamas kaip atskaitos taškas.

STEBĖSENOS BYLOS, KURIOSE NESILAIKYTA OLAF REKOMENDACIJŲ

Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 17 straipsnio 5 dalies trečia pastraipa:

„Generalinis direktorius periodiškai informuoja Priežiūros komitetą apie:

- a) atvejus, kai generalinio direktoriaus pateiktų rekomendacijų nebuvo laikomasi;
- b) atvejus, kai informacija buvo perduota valstybių narių teisminėms institucijoms.“

79. Baigus OLAF tyrimą, valstybių narių kompetentingoms institucijoms arba ES institucijoms ir įstaigoms, atsakingoms už tolesnius veiksmus, turėtų būti siunčiama galutinė ataskaita, kurioje turėtų būti pateikti faktai (su pagrindžiamaisiais įrodymų elementais ir išsamiu užregistruotų bylos elementų sąrašu) ir visos OLAF generalinio direktoriaus paskelbtos rekomendacijos.
80. Baigus tyrimą, OLAF generalinis direktorius skelbia keturių rūšių rekomendacijas: i) **administracines** (dėl sutarčių tikrinimo sukčiavimo aspektais, dotacijų susitarimų, teisės aktų ir administracinės praktikos); ii) **finansines** (dėl nepagrįstai išleistų lėšų susigrąžinimo); iii) **teismines** (dėl nacionalinių institucijų vykdomo baudžiamojo proceso) ir iv) **drausmines** (dėl ES institucijų, agentūrų ir įstaigų drausminių procedūrų).
81. Pagal Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 17 straipsnio 5 dalį OLAF generalinis direktorius turi periodiškai informuoti komitetą apie atvejus, kai jo pateiktų rekomendacijų nebuvo laikomasi. Generalinis direktorius šį įsipareigojimą įvykdė. Tai jis padarė 2017 m. rugsėjo 4 d. nusiųsdamas pranešimą Komiteto pirmininkui. Į pranešimo priedą buvo įtraukti atsakymai į rekomendacijas, paskelbtas nuo 2013 m. spalio 1 d., kuriuos iš susijusių institucijų OLAF gavo 2016 m. kovo 1 d. – 2017 m. vasario 28 d. Tarp šio ir buvusio ataskaitinio laikotarpio (2015 m. kovo 1 d. – 2016 m. vasario 29 d.) spragų nebuvo.
82. Informacija apie OLAF rekomendacijų įgyvendinimą buvo pateikta kaip apžvalginė diagrama, į kurią buvo įtraukta: i) OLAF bylos numeris; ii) rekomendacijos paskelbimo data; iii) gavėjo identifikavimo duomenys; iv) trumpa rekomendacijos santrauka; v) atsakymo dėl neįgyvendinimo data; vi) atitinkamos institucijos pateiktos priežastys ir vii) kai kuriais atvejais – OLAF pastabos, kuriose pateikiama išsamesni paaiškinimų.
83. Kadangi informacijos gauta daug, komitetui nebuvo įmanoma atlikti išsamaus nacionalinių institucijų pateiktų priežasčių, dėl kurių nesilaikyta OLAF pateiktų rekomendacijų, tyrimo. Tačiau iš minėtų dokumentų paaiškėjo, kad institucijos susijusiu laikotarpiu nesilaikė 22 OLAF rekomendacijų.

Remdamasis 22 bylų informacija, komitetas nustatė tolesnėse pastraipose išvardytus faktus ir padarė tokias išvadas:

84. Pagrindinė OLAF rekomendacijų nesilaikymo priežastis – skyrėsi vėlesniuose procesuose, kuriuos vykdė nacionalinės institucijos, nustatyti faktai. Kita vertus, būta ir bylų, kuriose susijusios institucijos buvo ES įstaigos.
85. Kai kuriose bylose priežastimis buvo aiškiai įvardytas „įrodymų nebuvimas“ arba „įrodymų trūkumas“. Dauguma OLAF rekomendacijų gavėjų buvo nacionalinės prokuratūros, o vienu atveju – ES institucija.

Keliose bylose susijusios nacionalinės institucijos pateikė pasikartojančias išvadas, kad „byla neatskleidė tiesioginės paramos gavėjo kaltės“; mažiausiai dviuose kitose bylose (tos pačios valstybės narės) nacionalinės institucijos negalėjo nustatyti jokio asmens, asmeniškai atsakingo už nusizengimus. Dėl kai kurių išvardytų priežasčių kyla daugiau klausimų, ar ES teisės aktų⁽²¹⁾ nuostatos dėl ES finansinių interesų apsaugos tinkamai įgyvendinamos nacionalinėje teisėje. Ir OLAF, ir komitetas turės analizuoti šiuos nustatytus faktus.

86. OLAF pranešė komiteto pranešėjui, kad pasitaikė tokių atvejų, kai valstybių narių valdžios institucijos nutraukdavo bylas, nes nebuvo įrodymų dėl pamestų ar sunaikintų dokumentų, kuriuos iš pradžių nustatė OLAF, bet jų neišsaugojo ir vėliau jie nebuvo rasti, pavyzdžiui, nacionalinėms institucijoms atliekant kratą namuose. Tai taip pat rodo nacionalinių procesinių taisyklių taikymo kartu su Reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 spragas. Reglamentu reikalaujama, kad įrodymai būtų išsaugoti pačioje anksčiausioje proceso stadijoje ir kad jų priimtumas būtų užtikrintas tolesniais etapais ar vėlesniuose procesuose, įskaitant baudžiamąjį. Komitetas daro išvadą, kad tik anksti pradendant glaudžiai bendradarbiauti su nacionalinėmis institucijomis galima išvengti įrodymų praradimo dėl faktinio jų sunaikinimo arba nepriimtumo dėl formalių procesinių priežasčių.

⁽²¹⁾ Daugiausia Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos konvencija ir jos protokolai.

87. Kitos institucijų pateiktos priežastys buvo susijusios su „teritorinio teisingumo nebuvimu“ arba su tuo, kad „padaryta žala nesiekia ribos, nuo kurios veika laikoma nusikalstama“. Tik vienu atveju išvis nepateikta priežasčių, dėl kurių nesilaikyta OLAF rekomendacijų.
88. Komitetas paprašė suteikti papildomos informacijos apie bylas, kurios susijusios su projektais, vykdytais už ES ribų, ir kuriose OLAF pateikė ES institucijoms rekomendacijų susigrąžinti ES lėšas ir (arba) skirti baudą. Kai kuriais atvejais susijusi ES institucija pagrindė, kodėl nesilaikė OLAF rekomendacijų, – teigė, kad neturėjo teisinio pagrindo taikyti administracines sankcijas. Todėl kilo klausimų, ar OLAF buvo tinkamai informuota apie atitinkamus ES ir nacionalinės teisės aktus. Išnagrinėjęs visus susijusių bylų dokumentus komitetas mano, kad, atsižvelgiant į i) santykių su kitais tarptautiniais partneriais sudėtingumą ir ii) sričių, kurioms būdinga didelė lėšų pasisavinimo rizika, aplinkos ypatumus, svarbu, kad OLAF, prieš teikdama rekomendacijas, atliktų teisinę analizę ir patikras, ar teisiškai įmanoma taikyti sankcijas ir susigrąžinti lėšas, ypač atvejais, susijusiais su išorės veiksmų finansavimo priemonėmis.
89. Ištyręs visas susijusių institucijų pateiktas priežastis komitetas mano, kad bendradarbiavimas su susijusiomis nacionalinėmis ir ES institucijomis yra itin svarbus ir turi būti vykdomas nuo pat OLAF tyrimų pradžios. OLAF ir susijusių institucijų bendradarbiavimas ir veiklos koordinavimas yra geriausias būdas išsaugoti įrodymus, užtikrinti jų priimtumą ir išvengti skirtingo nacionalinių ir ES teisės aktų aiškinimo. Todėl komitetas pritaria visiems nacionalinių ir ES teisės aktų pakeitimams (daugiausia Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013), kuriais nustatytos nacionalinių institucijų, OLAF ir galbūt kitų sukčiavimo ir pažeidimų tyrimuose dalyvaujančių ES institucijų bendradarbiavimo ir veiklos koordinavimo pareigos.
90. Komiteto nuomone, OLAF tyrimų poveikio vertinimas, analizuojant rekomendacijas, kurias tarnyba teikia susijusioms institucijoms, ir institucijų atsakymai yra itin svarbūs siekiant nustatyti veiksmingas procedūras tiek pačioje tarnyboje, tiek už jos ribų. Komitetas pakartotinai išreiškė nepasitenkinimą dėl *ex ante* kontrolės mechanizmo pašalinimo iš Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ir toliau laikosi nuomonės, jog tam, kad jis galėtų vykdyti savo įgaliojimus, jam turi būti pateikiama daugiau informacijos. Mažų mažiausiai komitetui turėtų būti automatiškai siunčiamos susijusioms institucijoms išsiųstos tyrimų ataskaitos ir šių atsakymai, kad jis galėtų tęsti analizę ir prašyti, kad susijusios institucijos ir OLAF pateiktų paaiškinimų. Tokiu būdu komitetas galės padėti pagerinti OLAF tyrimų poveikį ir padėti užtikrinti įrodymų priimtumą.

EUROPOS KOVOS SU SUKČIAVIMU TARNYBA IR EUROPOS PROKURATŪRA

91. Dabartinės sudėties OLAF priežiūros komitetas kadenciją pradėjo 2017 m. sausio mėn. Nuo pat paskyrimo komitetas ypatingą dėmesį skyrė Europos prokuratūros įsteigimui, numatytam Tarybos reglamente (ES) 2017/1939, priimtame 2017 m. spalio 12 d. Europos Parlamentui pritarus.
92. Viename iš 2017 m. rugsėjo 28 d. nuomonės Nr. 2/2017, pateiktos kartu su Komisijos atlikto OLAF reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 taikymo vertinimo ataskaita, skyrių (VI skyriuje) komitetas nagrinėja, kokią poveikį (be kita ko, biudžetui) Europos prokuratūros įsteigimas turėtų OLAF įgaliojimams. Vėliau, 2017 m. lapkričio 23 d., komitetas dalyvavo metiniame susitikime, kur keitėsi nuomonėmis su institucijomis⁽²²⁾, ir apsvarstė du pagrindinius OLAF ir Europos prokuratūros santykių aspektus: i) informacijos perdavimą iš OLAF Europos prokuratūrai ir ii) paramą Europos prokuratūrai ir jos veiklos papildymą, kuriuos OLAF turėtų užtikrinti, jeigu to būtų reikalaujama (Europos prokuratūros reglamento 24 ir 101 straipsniai).
93. Komitetas yra pasirengęs pateikti savo nuomonę Komisijai ir kitoms institucijoms, atsižvelgdamas į poveikį, kurį Europos prokuratūros reglamento taikymas gali turėti ne tik OLAF valdymui, bet ir jo tyrimo funkcijos vykdymui bei jo paties stebėsenos vaidmeniui.

⁽²²⁾ OLAF reglamento 16 straipsnis „Keitimasis nuomonėmis su institucijomis“.

94. Nuomonėje Nr. 2/2017, pateiktoje kartu su Komisijos atlikto OLAF reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 taikymo vertinimo ataskaita, komitetas įvardijo kai kuriuos pagrindinius sunkumus, su kuriais OLAF susidurs kaip administracinis organas, papildantis ir remiantis Europos prokuratūros darbą, visų pirma toliau išvardytose srityse:

Informacijos pranešimas Europos prokuratūrai be nepagrįsto delsimo apie visus nusikalstamus veiksmus, kurių atžvilgiu ji galėtų naudotis savo kompetencija pagal Europos prokuratūros reglamento 22 straipsnį ir 25 straipsnio 2 bei 3 dalis ⁽²³⁾.

95. Kadangi tarnybai draudžiama pradėti lygiagrečių tyrimą dėl tų pačių aplinkybių, dėl kurių Europos prokuratūra atlieka baudžiamąjį tyrimą, jai bus labai svarbu, kad šis išpareigojimas atitiktų jos taisykles ir politiką dėl bylų pradėjimo arba nutraukimo ir perdavimo.

Atsižvelgiant į tai, bus reikalingos nuostatos, kuriomis būtų reglamentuojamas keitimasis informacija tarp OLAF ir Europos prokuratūros, prieš pradedant ir jau vykdant tyrimus, kurie vėliau galėtų patekti į viena kitos kompetencijos sritį. Be to, reikėtų nustatyti konkrečias OLAF ir Europos prokuratūros komunikacijos sistemos taisykles, siekiant užtikrinti, kad jų darbas nesidubliuotų ir kad įgaliojimai, nustatyti Europos prokuratūros reglamento 101 straipsnio 2 dalyje, būtų įgyvendinami. Jei būtina, reikėtų priimti nuostatas, kuriomis nustatomas informacijos, kurią OLAF turi siųsti Priežiūros komitetui, pobūdis.

96. Ateityje reformuojant OLAF reglamentą turi būti patikslintos tyrimų inicijavimo, sustabdymo ir nutraukimo taisyklės. Šiose taisyklėse turėtų būti atsižvelgiama į OLAF informacijos perdavimą Priežiūros komitetui, įvertinant konkretų pastarojo vaidmenį stiprinant tarnybos nepriklausomumą jai tinkamai vykdant savo įgaliojimus.

Priežiūros komitetas mano, kad jo indėlis galėtų padėti įveikti sunkumus, galinčius kilti OLAF ir naujamai Europos prokuratūrai plėtojant tarpusavio santykius.

Administracinių tyrimų vykdymas Europos prokuratūros prašymu

97. Komitetas atkreipė dėmesį į tai, kad į galutines ataskaitas ir rekomendacijas, kurias OLAF siuntė valstybių narių teisminėms institucijoms, apie 50 % atvejų nebuvo reaguota. Remiantis komiteto vykdomos stebėsenos patirtimi, to priežasčių būta įvairių, pavyzdžiui: i) veikia, kaip įtariama, įvykdyta, bet nusikalstama nelaikyta; ii) veikia nepagrįsta įrodymais arba pagrįsta nepakankamais įrodymais ir iii) suėjo veikos senaties terminas.
98. Atsižvelgiant į tai, juo labiau būtina į OLAF reglamento reformą įtraukti nuostatas dėl valstybėse narėse įrodymų rinkimą ir tolesnius teisinius veiksmus tikrinančių ekspertų grupių sudarymo. OLAF turės teikti aukšto lygio paramą Europos prokuratūrai, laikydamasis nacionalinių taisyklių dėl įrodymų priimtumo, be kita ko, dėl pagrindinių teisių ir procesinių garantijų užtikrinimo.
99. Komitetas pareiškė Komisijos nariui Günteriui Oettingeriui, kad norėtų dalyvauti parengiamuosiuose susitikimuose, kuriuose vystomi būsimi OLAF ir Europos prokuratūros santykiai, jeigu jo dalyvavimas būtų reikalingas.

Informacijos, teismo ekspertizės, specialiųjų žinių ir operatyvinės pagalbos teikimas Europos prokuratūrai

100. Komitetas pažymėjo, kad OLAF reglamento pakeitimas suteiks galimybę modernizuoti tarnybos tyrimų įgaliojimus, kad ji veiktų visu pajėgumu, atsižvelgdama į Europos prokuratūros reikmes. Tai būtų ypač aktualu kalbant apie OLAF tyrimo priemones, kurių imtis tarnyba turėtų teisę, tuo pat metu laikydama tų pačių procesinių garantijų, galiojančių ir Europos prokuratūrai, kad ateityje būtų išvengta nesėkmingo baudžiamųjų bylų nagrinėjimo nacionaliniuose teismuose. Kiti su OLAF reglamento reforma susiję nagrinėtini klausimai: prieiga prie informacijos apie lėšų pervedimą, remiantis nacionalinės teisės aktais, ir glaudaus bendradarbiavimo su finansų žvalgybos padaliniais skatinimas.

⁽²³⁾ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1), 24 straipsnio 1 dalis.

PRIEŽIŪROS KOMITETO VALDYMAS**Susitikimai su ES institucijų, įstaigų ir kitų agentūrų atstovais**

101. Komitetas aktyviai prisidėjo prie Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 16 straipsnyje nustatyto keitimosi nuomonėmis su institucijomis. Be to, komitetas reguliariai rengė posėdžius su: i) Komisijos nariu, atsakingu už OLAF; ii) Europos Parlamento biudžeto kontrolės komitetu; iii) Tarybos kovos su sukčiavimu darbo grupe ir iv) Europos Audito Rūmais ir teikė jiems ekspertinę pagalbą.

Darbo metodai ir skaidrumas

102. 2017 m. Priežiūros komitetas surengė 10 plenarinių posėdžių. Priežiūros komiteto pirmininkas, pranešėjai ir sekretoriato nariai taip pat reguliariuose posėdžiuose sprendė konkrečius klausimus. Kiekvienu nagrinėjamu svarbiu klausimu komitetas skirdavo pranešėją. Pranešėjai kartu su komiteto sekretoriatu rengdavo plenariniuose posėdžiuose numatomų aptarti pranešimų, nuomonių ar kitų dokumentų projektus. Rengdami komiteto nuomonių ir pranešimų klausimų aptarimus, jie taip pat susitikdavo su OLAF vadovybe ir darbuotojais. Prieš baigiant rengti komiteto nuomones, jos visada būdavo išsamiai aptariamoms su OLAF.
103. Siekdamas užtikrinti kuo didesnę savo darbo skaidrumą, komitetas nekonfidencialius viešojo intereso dokumentus skelbia savo tarpinstitucinėje svetainėje <http://europa.eu/supervisory-committee-olaf/>.

OLAF priežiūros komiteto sekretoriatas

104. Priežiūros komiteto sekretoriatą sudaro teisininkai ir padėjėjai, užtikrinantys kasdienę OLAF tyrimų veiklos stebėseną ir padedantys Priežiūros komiteto nariams vykdyti savo užduotis.
105. Sekretoriato funkcija – padėti veiksmingai vykdyti priežiūros Priežiūros komitetui pavestus uždavinius, visų pirma susijusius su komiteto stebėjimo funkcija, siekiant sustiprinti OLAF nepriklausomumą. Sekretoriatas taip pat yra atsakingas už teisinių konsultacijų teikimą komiteto nariams. 2017 m. sekretoriatas iš viso turėjo aštuonis etatus. Penki jų buvo skirti administracijai (teisininkams), du – asistentams, o vienas – sutartininkui. Tačiau trys etatai buvo neužimti (dviejų asistentų ir vieno teisininko), o tai lėmė menkesnį sekretoriato pajėgumą teikti paramą.
106. Iš dalies pakeitus Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013⁽²⁴⁾, komitetui sekretoriato paslaugas dabar tiesiogiai teikia Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su Priežiūros komitetu. Sekretoriatas dirba atskirai nuo OLAF, gaudamas nurodymus iš komiteto. Todėl sekretoriatas administraciškai pavaldus Europos Komisijos Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biurui (PMO). Praėjus metams po PMO perkėlimo, galima sakyti, kad šio pokyčio rezultatai nepateisino komiteto lūkesčių. Be to, komitetas nurodė Europos Komisijai, kad komiteto sekretoriatui turi būti rasta tinkamesnė vieta. Šis pokytis suteiks galimybę Europos Komisijai ir komitetui apsvarstyti visus galimus sekretoriato vietos variantus, be kita ko, persvarstyti pradinį variantą, siekiant sekretoriatą vėl priskirti prie OLAF, nors ir kitomis sąlygomis.

⁽²⁴⁾ 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 2016/2030, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 nuostatos, susijusios su Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) priežiūros komiteto sekretoriatu (OL L 317, 2016 11 23, p. 1). Reglamentas įsigaliojo 2017 m. sausio 1 d.

107. Pagal Priežiūros komiteto darbo tvarkos taisykles ⁽²⁵⁾ ir OLAF reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 7 straipsnio 8 dalį sekretoriato darbuotojai nurodymus gali gauti tik iš komiteto ⁽²⁶⁾. Komisija yra atsakinga ES institucija, skirianti biudžeto lėšas ir kitus išteklius, reikalingus komitetui ir sekretariatui, kad šie galėtų vykdyti savo įgaliojimus.

Biudžeto klausimai

108. Priežiūros komiteto biudžetas šioje ataskaitoje nagrinėjamaisiais metais buvo 200 000 EUR, o jo vykdymo lygis – 99,63 % Už išlaidas atsakingas perįgaliotasis leidimus duodantis pareigūnas – PMO.

⁽²⁵⁾ Žr. Priežiūros komiteto darbo tvarkos taisyklių, paskelbtų OL L 308, 2011 11 24, p. 114, 11 straipsnį.

⁽²⁶⁾ OLAF reglamento 15 straipsnio 8 dalyje teigiama: Jo [Priežiūros komiteto] sekretoriato paslaugas, nepriklausomai nuo Tarnybos ir glaudžiai bendradarbiaudama su Priežiūros komitetu, teikia Komisija. Prieš skiriant kiekvieną sekretoriato darbuotoją konsultuojamasi su Priežiūros komitetu ir atsižvelgiama į jo nuomonę. Sekretoriatas veikia vadovaudamasis Priežiūros komiteto nurodymais ir nepriklausomai nuo Komisijos. Komisija, nedarant poveikio jos vykdomai Priežiūros komiteto ir jo sekretoriato biudžeto kontrolei, nesikiša Priežiūros komitetui atliekant savo stebėsenos funkcijas.